

SECTION 5. COMPARATIVE LITERATURE STUDIES

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-624-9-22>

INTERPRETATION OF ANCIENT GREEK MYTHS IN FOREIGN LITERATURE

ІНТЕРПРЕТАЦІЯ ДАВНЬОГРЕЦЬКИХ МІФІВ У ЗАРУБІЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ

Kyrylenko N. I.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of
Ukrainian Language and Literature,
Sumy State Pedagogical University
named after A. S. Makarenko
Sumy, Ukraine*

Кириленко Н. І.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови
і літератури,
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка
м. Суми, Україна*

German V. V.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of
Ukrainian Language and Literature at
the Sumy State Pedagogical University
named after A. S. Makarenko
Sumy, Ukraine*

Герман В. В.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови
і літератури,
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка
м. Суми, Україна*

Kumeda O. P.

*Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Department of
Ukrainian Language and Literature at
the Sumy State Pedagogical University
named after A. S. Makarenko
Sumy, Ukraine*

Кумеда О. П.

*кандидат філологічних наук,
доцент кафедри української мови
і літератури,
Сумський державний педагогічний
університет імені А. С. Макаренка
м. Суми, Україна*

Давньогрецькі міфи – це народні оповіді, що пояснювали створення світу, природні явища, життя богів та подвиги героїв, використовуючи емоційно-чуттєві образи та фантастичні сюжети, мали функцію навчання та виховання громадян. Міфи торкаються фундаментальних аспектів людського досвіду, таких як доля, свобода, справедливість, моральний вибір, взаємини між людьми та богами, що робить їх актуальними для будь-якої епохи. Основними циклами давньогрецьких міфів є троянський, фіванський та міфи про аргонавтів.

Великий внесок у вивчення проблеми функціонування міфів у літературі різних народів та епох зробили вчені кінця XVIII – початку XIX століття: Я. та В. Грімм, М. Мюллер та ін. Філософською основою наукових розвідок стали ідеї Ф. Ніцше, Ф. Шеллінга, Ф. Шиллера, А. і Ф. Шлегелів, А. Шопенгауера про універсальні культурні константи, «вічні міфи». Міфи та міфологічні аспекти в художній творчості досліджували В. Антофійчук, О. Волков, Г. Грабович, О. Забужко, А. Нямцу, Н. Слухай та ін.

Інтерпретація грецьких міфів у зарубіжній літературі полягає в переосмисленні античних сюжетів, персонажів та тем для створення нових творів, що відображають сучасні проблеми, ідеї та культурні цінності. Автори використовують класичні міфи як основу для дослідження таких тем, як роль особистості, конфлікт між людиною та богами або долею, соціальні конфлікти, сенс життя, а також морально-етичні дилеми, що робить ці міфи актуальними для різних епох та культур.

Класичні персонажі, такі як Одисей, Ахіллес чи Антігона, отримують нові характери та мотивації, що дозволяє розкрити їхні психологічні глибини та конфлікти в сучасному контексті. Античні історії адаптують до сучасних реалій, переносячи їх у сучасне середовище або використовуючи як алегорії соціальних, політичних чи екзистенційних проблем. Грецькі міфи, що досліджують теми кохання, зради, справедливості, смерті та природи людської долі, стають основою для роздумів над вічними питаннями, актуальними для будь-якого часу. Наприклад, міфи про Едіпа показують складність людської долі та боротьбу з неминучим. Сюжети про героїв та богів порушують питання про справедливість, відповідальність, вибір між добром і злом. Через античні історії можна розглянути сучасні соціальні конфлікти та суспільні виклики.

Грецькі трагіки, такі як Софокл (у п'єсі «Цар Едіп») чи Есхіл, використовували міфи (наприклад, фіванський цикл) для дослідження тем прав особистості, релігії, родинних зв'язків та долі.

Зарубіжні автори часто поєднують грецькі міфи з іншими культурними елементами та релігійними поглядами, створюючи унікальні гібридні твори. Міфологічні образи та сюжети використовуються як символи для вираження складних ідей, що додає творам глибини та багатозначності. Переосмислення античної міфології стало ключовим для розвитку європейського мистецтва та літератури, що проявилось, зокрема, у творах Данте, В. Шекспіра, М. де Сервантеса, Й. В. фон Гете. Через міфологічні сюжети автори розглядають вічні питання, які залишаються актуальними для будь-якої епохи.

Міфи можна інтерпретувати в різних жанрах і стилях, від поезії до прози, від театру до кіно, що надає їм нового звучання. Художники та скульптори інтерпретували міфологічні сюжети, щоб досліджувати людську красу, емоції, конфлікти, створюючи нові візуальні образи, що відображають їхнє бачення світу. Філософи використовували міфи як джерело для розуміння етичних, соціальних та онтологічних питань, виводячи з них філософські істини та моделі світу.

Сучасні автори використовують міфологічні сюжети для створення алегорій на сучасні події чи соціальні проблеми, надаючи їм нового, актуального значення. Письменники підкреслюють універсальні теми міфів, щоб показати їхню актуальність для сучасної людини. Міфологічні образи (наприклад, Ікар, Прометей) стають символами, які інтерпретуються в новому контексті. Міфологічні образи та ситуації використовуються як метафори для зображення сучасних явищ і проблем. Інтерпретація міфу про Одиссея, наприклад, у літературі полягає в переосмисленні його образу як людини з її перевагами та недоліками, а також його подорожі як універсального символу людського життя. Літературознавці та письменники різних епох продовжують досліджувати міф, розглядаючи Одиссея як архетипову фігуру, яка є актуальною в сучасному світі. Це дає змогу глибше зрозуміти людську природу та вічні теми пошуку, вірності та боротьби за себе. До образу Одиссея зверталися Софокл, Овідій, Данте, Шекспір, Д. Джойс та інші, переосмислюючи його у своїх творах.

Багато сучасних письменників, як-от Мадлен Міллер зі своїм романом «Пісня Ахіллеса», продовжують переосмислювати грецькі міфи, досліджуючи психологію героїв та надаючи їм нового значення.

Тому інтерпретація давньогрецьких міфів у творах передбачає переосмислення та переробку авторами античних сюжетів, образів та мотивів для передачі власних ідей, актуальних проблем суспільства, моральних цінностей та художніх цілей. Грецькі міфи, як розповіді про богів та героїв, служать джерелом натхнення, символізму та алегорії в літературі, мистецтві та філософії, дозволяючи досліджувати вічні теми людського існування, такі як кохання, ненависть, вірність, зрада, боротьба добра і зла. Сучасні автори часто використовують міфологічні образи та сюжети для створення нових творів, що відображають сучасні реалії та психологію людини. Інтерпретація міфів у літературі – це динамічний процес, який дозволяє давнім розповідям бути живими та актуальними, зберігаючи їхню культурну спадщину, водночас розкривати нові смисли.

Література:

1. Волков А. Р. Теорія традиційних сюжетів та образів. Літературознавча компаративістика : навч. посіб. / наук. ред. Р.Т. Гром'як, упоряд. Р. Т. Гром'як, І. В. Папуша]. Т. : Редакційно-видавничий відділ ТДПУ, 2002. С. 181–256.
2. Гольберг М. Я. Інтерпретаційний потенціал як герменевтична проблема. *Studia Hermeneutica. Герменевтика тексту: між істиною і методом*. Дрогобич : Коло, 2003. Acta Philologica. Vol. 1. С. 9–17.